

Bactiguard – Socialdepartementet deltar i tveksamma affärer inom sjukvårdsområdet

28 Feb, 2013 By [Admin](#) [3 Comments](#)

DEBATT. Press och media har under senare år flitigt rapporterat om hur socialminister Göran Hägglund och folkhälsominister Maria Larsson medverkat i den globala marknadsföringen för ett medicintekniskt företag vid namn Bactiguard AB. Bolagets VD Christian Kinch har vid officiella besök runt om i världen fått stöd i undertecknandet av en mängd affärsavtal.

Text: Johan Thyberg, Professor emeritus i cell- och molekylärbiologi | Foto: [Eslövs kommuns hemsida](#), fotograf okänd

Inför Maria Larssons delegationsresa till Japan i mars 2009 ordnade Socialdepartementet och Swecare t.o.m. en presslunch i Bactiguards lokaler vid Stureplan i Stockholm. Göran Hägglund har även stöttat bolaget på hemmaplan genom besök vid dess anläggning i Markaryd (oktober 2008) samt genom att vara med och ta det första spadtaget när Eslövs kommun skulle bygga en fabrik åt företaget (juni 2010).

I december 2008 fick Christian Kinch vidare ta emot Swecare Export Award ur Göran Hägglunds hand. Denne sa då bl.a. följande: "Bactiguard kan fungera som en förebild för många svenska entreprenörer som vill hjälpa till att skapa en bättre vård för människor över hela världen". Förvisso inget dåligt betyg.

Vad ligger bakom denna framgångssaga?

Jo, en lång och ur affärssynpunkt högst tveklaktig historia. Det hela började i slutet av 1970-talet när en läkare och forskare vid Karolinska Institutet tillsammans med en småländsk tekniker utarbetade en metod för beläggning av sjukvårdsartiklar som förs in i kroppen med ett ytterst tunt lager silver i syfte att minska risken för vårdrelaterade infektioner (s.k. sjukhussjuka). Det man inriktade sitt intresse mot var urinkatetrar, ett ofta använt hjälpmedel förknippat med en ökad risk för urinvägsinfektioner.

Tidigt etablerades kontakt med det engelska dotterbolaget till CR Bard Inc, en stor amerikansk koncern inom det medicintekniska området. När det blev aktuellt att börja marknadsföra tekniken blev det dock inte detta bolag utan den svenske entreprenören Gunnar Walstam som primärt kom in i bilden.

Denne hade fått insyn i projektet då han arbetade för det amerikanska konsultföretaget Bain & Company som i mitten av 1980-talet ordnade ett möte på Karolinska Institutet rörande kommersialisering av medicinska upptäckter. Där deltog den ovan nämnde forskaren som presenterade metoden för silverbeläggning. Några månader senare kontaktades denne av Walstam som uttryckte intresse för dess affärsmässiga möjligheter. Utvecklingsarbetet var vid denna tid långt framskridet och forskaren hade tillsammans med kollegor på den urologiska kliniken vid Karolinska Sjukhuset redan utfört flera studier som demonstrerade en skyddande effekt mot uppträdande av bakterier i urinen vid användande av silverbelagda katetrar (en medarbetare försvarade 1989 en doktorsavhandling baserad på dessa undersökningar).

I juni 1989 konkretiserades affärsupplägget genom ett avtal mellan fyra partners: förutom de två uppfinnarna, Walstam och en amerikansk kollega till denne, Astrid Deeth. Avtalet beskrev hur verksamheten inom det som kallades the Meco Trust (Meco = metal coating) skulle delas upp på

olika bolag, delägarnas respektive uppgifter, samt hur inkomsterna skulle delas. Medelpunkten i Mecco-gruppen blev bolaget Adhesive Technology Holdings Ltd (Ad Tech Holdings) som de två affärsmännen redan låtit registrera på ön Jersey i engelska kanalen. Här placerades den serie patent som söktes under de närmaste åren.

Parallellt fördes med hjälp av Deeth diskussioner med Bard rörande licensiering av rättigheter för tillverkning av silverbelagda urinkatetrar. Detta kom också att bli och förbli kärnan för affärerna. I juli 1995 ansökte Ad Tech Holdings i Storbritannien om registrering av namnet Bactiguard. Detta är alltså varifrån namnet på dagens svenska bolag kommer.

Den plan för affärsverksamheten som togs fram av Walstam och Deeth kan inte ha haft något annat syfte än att undvika skatt. För det till synes enkla arbetet att sälja patenträttigheter byggdes ett invecklat komplex av bolag upp. Det var sålunda inte ägaren till patenten, Ad Tech Holdings, som skulle sköta licensieringen utan istället ett brevlådebolag i Holland, Ad Tech Licensing BV (registrerat i Amsterdam 1989).

Man överlät därifrån uppgiften till Metacot UK Ltd, ett engelskt bolag bildat 1988 av Walstam och Deeth. Denna firma registrerade 1990 ett dotterbolag i USA, Metacot US Inc med Deeth som ansvarig. Hon höll därifrån i de tidiga kontakterna med patentjurister och arbetet tillsammans med Bard rörande ansökan från FDA (motsvarigheten till Läkemedelsverket).

I Mecco-gruppen ingick även ett svenskt bolag, Metacot Production AB. Det registrerades 1987 under namnet Walstam & Partners när samarbetet mellan Walstam och de två uppfinnarna startade. När Mecco-gruppen etablerades två år senare var tanken att detta skulle bli ett utvecklingsbolag ägt av de två senare (med möjlighet för Walstam och Deeth att köpa in sig med 25% var).

På liknande sätt sades att uppfinnarna skulle kunna köpa in sig i Metacot UK Ltd (25% var) samt att de två kärnbolagen Ad Tech Holdings och Licensing skulle ägas gemensamt. Trots upprepade påstötningar kom detta aldrig att realiseras och kontrollen över bolagen behölls hela tiden av Walstam och Deeth. Av avtalet framgår vidare att Mecco-gruppens affärer skulle administreras av Guardian Trust and Securities Co Ltd på Brittiska Jungfruöarna i den västindiska övärlden.

Trots konflikter rörande ägandet av i Mecco-gruppen ingående företag fortsatte arbetet med säkrande av patent samt erhållande av tillstånd från FDA för försäljning av silverbelagda urinkatetrar. Ett par år in på 1990-talet kom CR Bard Inc också igång med en kommersiell produktion av sådana. Försäljningen sköt snabbt i höjden och efterhand kom allt större inkomster in.

Enligt uppgift erhöll Mecco-gruppen 1,25 dollar för varje tillverkad kateter (1 dollar i licens och 25 cent för en reaktionslösning). Baserat på information hämtad från årsredovisningarna från Bard kan det beräknas att Mecco-gruppens inkomster under perioden 1999-2005 var av storleksordningen 600-700 miljoner kr. Enligt avtalet från 1989 skulle intäkterna fördelas lika mellan de fyra förmånstagarna i gruppen. Så blev dock aldrig fallet och de två uppfinnarna blev i princip grundlurade.

Vi har nu snabbt kommit fram till den tidpunkt när de nuvarande ägarna av Bactiguard AB kom in i bilden. Efter mer än 10 år med inkomster som totalt närmade sig en miljard kr tycks Gunnar Walstam och Astrid Deeth ansett sig ha tjänat nog med pengar. Kanske fanns också en oro att skattemyndigheterna skulle komma dem på spåren. Man beslutade därför att sälja ut verksamheten och dra sig tillbaks. Den 13 juni 2005 togs aktiemajoriteten (51%) i det svenska bolaget Metacot Production AB över av Christian Kinch (tidigare engagerad i handel med läkemedel) och Thomas von Koch (en av grundarna av riskkapitalbolaget EQT).

Samtidigt ändrade bolaget namn till Bactiguard AB (med tillstånd från Ad Tech Holdings Ltd). Samma datum överfördes de fem patent som Ad Tech Holdings Ltd på Jersey innehade till Bactiguard AB. Av årsredovisningen för 2005 framgår att man lagt ut 458 miljoner kr för förvärv av immateriella anläggningstillgångar. Detta var uppenbarligen vad man betalade för patenten. Majoritetsposten i Metacot Production AB var betydligt billigare, cirka 700.000 kr.

Det är intressant att notera att Gunnar Walstam enligt Kronofogdemyndigheten hösten 2012 hade en skatteskuld om 139 miljoner kr (den 7:e högsta i Sverige). Merparten av detta härstammar från 2005 och hör ihop med denna patentförsäljning. Samtidigt har Handelshögskolan i Stockholm mottagit miljonbelopp från honom, bl.a. för inrättande av en professur i riskkapitalforskning (pressmeddelande 110118). Vilka signaler ger detta? Walstam kvarstod det första året som ledamot i styrelsen för det nya bolaget.

Enligt protokollet från årsstämman 2006 var ägandet av bolaget placerat i bolag av brevlådekaraktär (tre i Holland och ett på Jersey). Kinchs och von Kochs andelar (25,5% var) noterades under Rilco Holding BV respektive TomCo BV, Walstams andel (39%) under Vicico BV och Deeths andel (10%) under Medtech Investors Ltd. Vicicos röst fördes på stämman av Susan Redelaar, VD för Sovereign Trust BV, ett bolag vars verksamhet på Internet presenterades som följer:

"The Sovereign Group specializes in setting up and management of

offshore and onshore companies and trusts to assist with tax planning and asset protection Worldwide".

Utan tvekan var det för att undgå skatt som ägandet var placerat som det var.

Nästa stora förändring kom i början av 2007. I pressen kunde man då läsa att:

"Amerikanska Noonday, en av världens största hedgefonder, och Kaupthing Bank Sverige köper nästan hälften av bioteknikföretaget Bactiguard för nästan en halv miljard kronor" (Dagens Industri 070115)

Dessa aktörer hade köpt ut Walstam och Deeth för drygt 420 miljoner kontant, den näst största bioteknikaffären i Europa under året. Snart togs Kaupthing Banks andel över av Noonday som överförde sin ägarandel till Biozif Holdings Ltd, ett anonymt företag placerat på Cypern. När han intervjuades i samband med affären 2007 sa Christian Kinch:

"Fantastiskt. Nu börjar vår resa till ett globalt miljardföretag".

Kort tidigare hade han i Dagens Industri (061010) uttryckt en liknande optimism:

"Omsättningen väntas i år överstiga 100 miljoner kronor för att nästa år vara dubbelt så stor, och det är bara början".

Förhoppningarna tycks dock ha varit något förhastade. Enligt årsredovisningen för 2010 låg omsättningen fortfarande kvar på ungefär samma nivå (118 miljoner kr) som från början och någon ökning tycks inte heller ha skett fram t.o.m. 2012 (enligt Bactiguard Holding AB:s rapporter).

Strukturen och ägarförhållandena i Bactiguard har successivt förändrats sedan starten 2005. Flera dotterbolag har bildats och inordnats under moderbolaget Bactiguard Holding AB. Den operativa verksamheten har dock blivit kvar i Bactiguard AB. Enligt årsredovisningen för 2011 ägdes Bactiguard Holding AB till 50% av KK Invest AB (ett bolag bildat 2007 med Christian Kinch som ensam styrelseledamot) och till 50% av Bactiguard BV (samma gatuadress i Amsterdam som EQT Partners BV – i området finns även 1000-tals andra bolag av brevlådekaraktär registrerade). Kinch är VD och styrelseledamot både i moderbolaget och i Bactiguard AB.

På liknande sätt är von Koch styrelseordförande i båda bolagen. Den nuvarande ägarstrukturen etablerades i december 2011 då holdingbolaget förvärvade aktier i Bactiguard AB från TomCo BV (27%), KK Invest AB (27%) och anställda (1%). Fyra dar senare förvärvades resterande aktier i Bactiguard AB från Biozif Holdings Ltd (45%). I samband med detta tog Bactiguard upp ett femårigt obligationslån om 450 miljoner kr. Därvid bidrog bl.a. Industrifonden (en statlig stiftelse) med 50 miljoner kr.

Ända sedan Bactiguard AB:s start har Christian Kinch fungerat som bolagets VD och främste förespråkare. Han har lyckats få press och media att skapa uppmärksamhet runt verksamheten med rubriker som:

"Medicinteknikföretaget Bactiguard har patent på en lösning som kan förhindra sjukhussjukan, den fjärde största dödsorsaken i västvärlden" (Svecare 2007)

"Socialminister Göran Hägglund besöker Bactiguard för att studera lösning på vårdrelaterade infektioner" (080930)

"The sky is the limit säger Kinch om företagets framgångar världen över i kampen mot vårdrelaterade infektioner och sjukhussjuka" (Med Tech Magazine 081024)

En möjlig anledning till framgången föreslogs i en blogg:

"Lär av Christian Kinch, se till att synas i rätta kretsarna" (www.driva-egget.se/hanna 110722)

Denne har inte bara lyckats få hjälp av ministrarna Göran Hägglund och Maria Larsson utan också uppbackning från organ som Exportrådet och Svecare. Han har t.o.m. lyckats få Kungafamiljen

VINSTINTRESSE. ALLT ÄR GRATIS ATT LÄSA. STÖD OSS!

Prenumerationsdonation.

Minimum : 20,00 SEK - monthly

Prenumerera!

NEWSVOICE BOKTIPS

NewsVoice Shop

In the Dark Places of Wisdom
Peter Kingsley
New £10.99
Best £2.95

The Grand Chessboard
Zbigniew Brzezinski...
New £10.99
Best £4.94

JFK - 9/11
Laurent Guyenet
New £9.99
Best £7.18

Man Who Killed Kennedy
Stone, Colapietro
New £9.99
Best £5.12

Privacy Information

SISU MELTDOWN

Sisu Meltdown-filmaren Leon Berthas greps i Pyhäjoki – Kärnkraftverk i Finland

Poliser mot aktivister i Hanhikivi där Finland bygger kärnkraftverk – Sisu Meltdown

Sisu Meltdown – En film om kärnkraftutbyggnaden i Finland – Leon Berthas

[Fler artiklar](#)

FÅ NEWSVOICE MÅNADS-MAIL

Din mail

Prenumerera

FÅ NEWSVOICE DAGLIGA MAIL

E-postadress

Prenumerera

NEWSVOICE REKOMMENDERAR

**TIOGODARÅD
för säkrare telefon- och internetanvändning**

2000-Talets
**Vetenskaps
Bokshop**

VACCINATION & BIVERKNINGAR

och då inte minst Drottning Silvia att bistå i affärerna (Aftonbladet 100523).

Under 2009-2010 kunde man i pressen läsa notiser av typen:

"När många svenska medicinteknikföretag flyttar tillverknin och utveckling utomlands vill Bactiguard göra tvärtom" (DN 101203)

Anledningen till att man skulle avsluta samarbetet med sin amerikansk-kinesiska partner i Shanghai och istället starta egen tillverknin i Sverige förklarades aldrig. Det enda skäl Kinch lade fram i intervjuer var att det i vissa länder är en fördel att kunna använda varumärket "Made in Sweden". Initialt talades om en etablering i småländska Markaryd där Bactiguard redan hade en mindre anläggning. I augusti 2009 uttrycktes saken på följande sätt i Kemisk Tidskrift:

"Bactiguard vill flytta hem tillverknin av antimikrobiella katetrar från Kina och ryanställa uppåt 150 personer i Markaryd. Avgörande är om staten vill låna ut kapital".

Kinch förde diskussioner med Finans- och Näringsdepartementen men något statligt stöd erhöles inte. Kommunalrådet Bengt Germundsson (KD) lade ner stora ansträngningar men i slutändan valde Bactiguard att gå vidare till skånska Eslöv.

Man förhandlade där med kommunalrådet Cecilia Lind (S) och kommunens industrifastighetsbolag, EIFAB. I slutet av december 2009 undertecknades en principöverenskommelse och nyheten spreds snabbt både lokalt och på riksnivå.

Inledningen av kontraktet ger ett minst sagt övermodigt intryck med formuleringar som:

"avancerad och högteknologisk medicinsk teknik (vad det gäller är att doppa katetrar i olika lösningar): stor betydelse för Sveriges möjligheter att globalt utveckla sin roll vad gäller infektionskontroll och förebyggande av antibiotikaresistens; ett område där Sverige har förutsättningar att ta en ledande position vad gäller såväl teknik- som vårdutveckling; successivt skapa 150 nya jobb".

Mer konkret åtog sig kommunen att uppföra en produktionsanläggning om 2.000 kvm yta (med expansionsmöjligheter) som Bactiguard band sig att hyra i 10 år. Den totala investeringsramen sattes till 70 miljoner kr och målet var att anläggningen skulle tas i bruk under 2011 med stegvis ökad kapacitet under 2012-2013.

Snart började planerna förändras och några månader senare skrev Skånska Dagbladet att: "Etableringen av medicinteknikföretaget Bactiguard i Eslöv blir 35 miljoner kr dyrare för kommunen – 105 miljoner mot tidigare aviserade 70 miljoner" (100408). Anledningen var att Bactiguard ville öka fabriken storlek till 3.000 kvm. Hur som helst, i juni 2010 tog socialminister Göran Hägglund, kommunalrådet Cecilia Lind och Christian Kinch gemensamt de första spadtagen för det tilltänkta bygget. Något sådant blev dock aldrig av, något som blev offentligt cirka ett halvår senare.

En av anledningarna var att Bactiguard krävde Eslövs kommun på 28 miljoner kr vilka dock inte ansågs ha med det planerade fabriksbygget att göra (Skånska Dagbladet 110223). Både kommunens och företagens företrädare var påtagligt ovilliga att uttala sig efter brytningen. Om det finns några nya konkreta planer för uppförande av en produktionsanläggning för Bactiguard är inte känt.

Trots detta bakslag har Christian Kinch och Bactiguard fortsatt sina ansträngningar att skona världen från sjukhussjuka. Som exempel kan nämnas att man i februari 2012 tecknade ett avtal med det indiska bolaget Cadila Pharmaceuticals vid en ceremoni på den svenska ambassaden i New Delhi. De skall enligt överenskommelsen sälja Bactiguards produkter i Indien.

På sedvanligt sätt hade man uppbackning från det officiella Sverige och då inte bara ambassaden utan även Invest Sweden (en myndighet under UD), Exportkreditnämnden och Karolinska Institutet. Så sent som i november 2012 kunde man vidare läsa att socialminister Göran Hägglund på nytt hjälpt till att kamma hem en order åt Bactiguard, den här gången i Irak (DN 121101).

Frågan man till sist måste ställa sig är om Bactiguard gör så stor nytta för räddandet av liv och sjukvårdskostnader genom förebyggande av vårdrelaterade infektioner som man påstår? Efter en genomgång av den vetenskapliga litteraturen på området måste svaret bli nej. I de studier som den ene av uppfinnarna tillsammans med kollegor lade fram i slutet av 1980-talet rapporterades att silverbeläggningen av urinkatetrar minskade risken för uppträdande av bakterier i urinen vid kateteranvändning med cirka 30%.

De katetrar som då utnyttjades preparerades av forskarna själva och med ett tillägg i metoden som

GILLA NEWSVOICE!

NAMNINSAMLINGAR

1. Stoppa tvångsvaccinering i Sverige i framtiden. [Ge ditt namn](#)
2. Kräv nolltolerans mot vårdmisstag och allvarliga läkemedelsbiverkningar. [Ge ditt namn](#)
3. Protestlista mot elchocksbehandling (ECT) på barn [Ge ditt namn](#)
4. Protestera mot den ökande användningen av ECT i Sverige! [Ge ditt namn](#)

ANVÄND NEWSVOICE KANALER

FREE MUSIC

FREE RADIO

Want to place your free radio here? [Contact](#)

RT.COM LIVE NEWS

sedan inte kommit till användning i den kommersiella tillverkningen. I de undersökningar som gjorts senare runt om i världen (alltså med en delvis annorlunda beläggningsteknik) har högst varierande och i flertalet fall bara små eller inga säkra effekter alls erhållits.

Som exempel kan nämnas att man i en studie på över 3.000 patienter finansierad av CR Bard Inc, den största producenten av katetrar enligt Bactiguards modell, inte kunde finna någon effekt på uppkomsten av urinvägsinfektion i samband med kateterisering (Infection Control & Hospital Epidemiology, 27, 38-43, 2006). I en randomiserad multicenterstudie på mer än 7.000 patienter från förra året i den ansedda tidskriften Lancet (380, 1927-1935, 2012) fann man likaså att silverbeläggning av katetrarna inte gav något skydd mot uppkomsten av symptomatisk urinvägsinfektion.

I en svensk undersökning på drygt 400 patienter, delvis finansierad av Bactiguard, fann man en säkerställd effekt på förekomsten av bakterier i urinen efter en kortare tids kateterisering men däremot ingen effekt på förekomsten av kliniska symptom (upplevda besvär) vid en uppföljning 7-10 dagar efter kateterns avlägsnande (Scandinavian Journal of Urology, 45, 258-264, 2011).

Ett flertal s.k. metaanalyser (sammanställning av litteraturen på området) har också publicerats och slutsatsen har vanligen varit att kvalitén på de studier som gjorts inte varit sådan att några säkra slutsatser om effekterna kan dras (se t.ex. Expert Reviews of Medical Devices, 5, 495-506, 2008; Journal of Clinical Nursing, 20, 2098-2108, 2011; The Cochrane Library, 10, 2012). Detta gäller både den kliniska effekten och eventuella besparingar i sjukvården.

I en nyligen publicerad studie kunde man inte heller visa någon klar effekt av den av Bactiguard använda silverbeläggningen på vidhäftningen av bakterier till katetrarnas yta (Journal of Urology, 184, 2565-2571, 2010). Författarna till denna artikel avslutade sin text på följande sätt:

"Våra resultat ifrågasätter det kliniska värdet av kommersiellt tillgängliga antibakteriella urinkatetrar" (översatt från engelska).

Det kan noteras att man i USA också funnit tecken på en ökad risk för uppkomst av förträngningar i urinröret vid användning av silverbelagda katetrar (Urology, 78, 365-367, 2011).

Mot bakgrund av det minst sagt osäkra vetenskapliga underlaget både rörande det kliniska och det sjukvårdsekonomiska värdet av att använda silverbelagda urinkatetrar måste man ställa sig högst tveksam till den aggressiva marknadsföring som Christian Kinch och Bactiguard driver.

På samma sätt måste stark kritik riktas mot den uppbackning Kinch och hans bolag fått från det officiella Sverige med socialminister Göran Hägglund och organ som Exporrådet och Swecare i spetsen. En påtaglig risk finns att man i de länder där Kinch med aktivt bistånd från Hägglund och Socialdepartementet skrivit kontrakt om försäljning av Bactiguards produkter drar på sig ökade sjukvårdskostnader utan att få vare sig någon medicinsk eller ekonomisk vinst i retur.

I Sverige är det än så länge få Landsting som börjat använda Bactiguards katetrar, kanske därför att man här på ett bättre sätt satt sig in i den befintliga dokumentationen.

Text: Johan Thyberg, Professor emeritus i cell- och molekylärbiologi

Dela den här artikeln (share):

 Facebook 8
  Twitter 1
  Google
  Tumblr
  Pusha
  Mer

Vad du kan göra för att skapa förändring

Om du gillar en artikel på NewsVoice, dela den på Facebook eller skriv ut och lägg i fikarummet på jobbet.

Skriv en [debattartikel](#) eller insändare för NewsVoice.

Bli en whistleblower. Skriv en text och bifoga underlag. Lägg allt på en USB-sticka.

Skicka den till NewsVoice, Typografv. 4, 126 53 Hägersten.

Regler för kommentarsfältet nedan: Du har personligt ansvar för vad du skriver. Nedsättande kommentarer raderas. Max 1500 tecken (ca 300 ord) utan mellanslag. Max tre externa länkar. [Mer om reglerna](#)

Filed Under: [EBOLA](#), [SVERIGE](#) Tagged With: [Bactiguard](#), [Göran Hägglund](#), [Johan Thyberg](#), [Maria Larsson](#), [Socialdepartementet](#)

Kommentarer

Calle G says:

[28 Feb, 2013 at 13:56](#)

Man undrar verkligen vad det är som får socialminister Göran Hägglund att ställa upp så till den grad för ett företag som Bactiguard?

TCM says:

[1 Mar, 2013 at 12:08](#)

En klarläggande artikel. Med gåvor kommer man långt.

Per Nordgren says:

[1 Mar, 2013 at 13:54](#)

Professor Thyberg har blottlagt ytterligare en skandal, väl värt ett program i "Uppdrag granskning".

Kommentera / Comment

Skriv din kommentar här...